

SAFRANBOLU'DA GÜZEL SANATLAR ÖĞRETİMİ (*)

Kızıltan ULUKAVAK

Türkiye’de yüksek öğrenim kurumları, üniversiteler ve bunlara bağlı fakülte ve yüksek okullar olarak ülkenin dört bir tarafında yaygınlaşırken, Safranbolu’da da yüksek öğretim, 10 yıl kadar önce açılan meslek yüksek okulunda iki yıl süreli “restorasyon” ve “turizm” programlarıyla başlatılmış ve son olarak da Zonguldak Karaelmas Üniversitesi’ne bağlı “Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi”nin Safranbolu’da kurulması uygun bulunmuştur.

28.06.2002 tarihli, 24799 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 30.05.2002 tarih ve 2002/4306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi’yle kesinleşen bu düzenleme, ancak ne var ki henüz uygulama olanağına kavuşturulamamıştır.

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) yetkililerinden alınan bilgiye göre, yeni bir fakültenin açılması öncelikle bina bulunması ve öğretim üyesi sağlanması gibi iki koşulun gerçekleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Hatta dekan ve öğretim üyeleri gibi yönetici ve öğretici kadrolardan önce, bina bulunması zorunluluk arz etmektedir.

Safranbolu’da anılan fakültenin kurulması bu yıl ocak ayının sonunda ÖSYM Başkanı Sayın Fethi TOKER’in özel olarak düzenlediği; YÖK Başkanı ve kimi Yüksek Öğretim Kurulu üyeleri ile başta Sayın Karabük Valisi olmak üzere Karabük ve Safranbolu’nun kamusal ve yöresel kurumları ile örgütlerinin yöneticilerinin katılımıyla gerçekleştirilen bir toplantıda gündeme gelmiş ve bu satırların yazarının da bulunduğu o toplantıda, halen Sağlık Meslek Lisesi’nin kullanımında bulunan Safranbolu eski hastane binasının tahsisi suretiyle Safranbolu’da Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi’nin açılması ve söz konusu lisenin de Valilikçe sağlanacak bir başka binaya nakli görüşünde birleşmiştir.

Ancak şimdi öğrenilmektedir ki, Karabük Valiliği’nin Sağlık Meslek Lisesi için bir başka bina temin etmesine karşın, Sağlık Bakanlığı eski hastane binasının fakülteye tahsisine rıza göstermemekte ve bu yüzden son günlerde Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi’nin Karabük’e kaydırılması gündeme getirilmiş bulunmaktadır.

Karabük yerel basınında “Safranbolu bu konuda uyuyor” denildiğine ve fakültenin Karabük’te açılması için bazı çalışmalar olduğuna da işaret edildiğine ilişkin haberler yoğunluk kazanmaktadır.

Hiç kuşkusuz bu konuda Safranbolu uyumamalıdır; ancak Safranbolu’da açılmıyor diye sevinerek, aynı fakültenin Karabük’te açılması için öncülük veya sözcülük etmek yerine, başlangıçta öngörüldüğü üzere Safranbolu’da açılması için yardımcı olunmalıdır, yönlendirici olunmalıdır.

Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi’nin Safranbolu’da açılması, Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle öngörülmektedir. Bu kararnamenin gereğinin yerine getirilmesinde şu nedenlerle haklılık ve zorunluluk bulunduğu göz ardı edilmemelidir.

(*) Dünya Gazetesi’nin 27.11.2002 tarihli ve 51 No.lu Karabük eki’nde ve Müzekent Safranbolu Gazetesi’nin Ekim-Kasım/2002 tarihli 81 - 82. sayısında yayınlanmıştır

- Açılacak fakülte, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi,'dir. Böyle bir fakültenin başka bir yerde değil, tarihsel ve kültürel açıdan büyük bir değer taşıyan, mimarlık mirası evleri ve kent dokusuyla ünlenen Safranbolu'ya yakışacağı tartışma dışı bir gerçektir.

- Fakülteye tahsisi düşünülen hastane binası, Safranbolu'nun eskiden bağlı olduğu Kastamonu'daki vilayet binası ve Safranbolu Kalesi'ndeki eski Hükümet Konağı gibi 19. yüzyıl sonlarında yapılmış özgün bir yapıdır; sanat ve mimarlık açısından büyük bir değer taşıdığı için, açılacak fakülte Safranbolu'ya yakıştığı gibi, bu bina da Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi'ne yakışmaktadır.

- Safranbolu, Türkiye'de çeyrek yüzyılı aşan bir süredir ulusal tarihe, kültürel mirasa sahip çıkmanın, mimarlık değerlerimizi korumanın ve bunları gelecek kuşaklara aktarmanın bayraktarlığını yapmaktadır.; kent ölçeğinde SİT alanı ilan edilmiş tek yerleşim yeridir. Onun için Prof.Dr. Metin SÖZEN'in deyiimiyle "Korumanın başkenti" olarak ünlenmiştir. "Kendini koruyan kent" olarak bilinmektedir. "Başka Safranbolu yok" denilmektedir. Yine onun içindir ki, UNESCO tarafından 1994 yılında Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır. Bu yadsınamaz gerçeklerin her biri, tek başlarına Safranbolu'da mimarlıkla, sanatla ve tasarımla ilgili bir fakülte açılmasının gerekçelerini oluşturacak boyutta önem ve değer taşımaktadır.

- Ayrıca Bakanlar Kurulu Kararnamesinde fakültenin Karabük ilinde ya da il merkezinde değil, "Safranbolu'da açılacağı ibaresi özel olarak yer almış bulunmaktadır.

- Nihayet bu fakültenin adının başında "Fethi Toker" ismi yer almaktadır. Sayın Fethi TOKER'in çok uzun yıllardan bu yana ÖSYM'nin başında bulunmasından ve bu kurumu başarıyla yönetmesinden dolayı ve hatta YÖK Başkanı Prof.Dr. Kemal GÜRÜZ'ün sözcükleriyle, başında bulunduğu kurumda ahlaki değerleri egemen kılmasından dolayı, bir yüksek öğretim kuruluşuna adının verilmesi güzel bir kadirbilirlilik örneğidir. Ancak, yakışık olan odur ki, Sayın TOKER'in adı herhangi bir yerdeki değil, Safranbolu'daki bir yüksek öğretim kuruluşuna verilmesidir; "çünkü Sayın TOKER Safranboluludur. Her kent, yetiştirdiği değerlerle övünür; her yerleşim yerinde oradan yetişenlerin adlarının sokaklara, meydanlara ve kuruluşlara verilmesi gelenekleşmiştir. Sayın Süleyman DEMİREL'in adını taşıyan üniversite, nasıl Isparta'da ise, Sayın Fethi TOKER adını taşıyan fakülte de Safranbolu'da olmalıdır. Aksine bir uygulama Sayın TOKER'e de, Safranbolu'ya da haksızlık olur.

Sunulan nedenlerle Yüksek Öğretim Kurulu'nun önerdiği ve Bakanlar Kurulu'nun da kabul ettiği gibi Fethi Toker adını taşıyan fakülte Karabük'te değil, Safranbolu'da açılmalı ve hiç değilse 2003-2004 yılında öğretime başlamalıdır.

Karabük'te ise üniversite açılmalıdır; bu üniversitenin mühendislik ve fen bilimleri ağırlıklı programlar uygulayan fakülte ve yüksek okulları olmalıdır.. Türkiye Cumhuriyeti'nin fabrikalar yapan fabrikasına sahip, ağır sanayi merkezi Karabük'e yakışan budur; sosyal yapı ve etkinlikleriyle, kültürel ve ekonomik düzeyiyle Karabük buna çoktan layıktır. Bu değerler açısından Karabük'ün çok gerisinde kalan yerlerde üniversiteler açılırken, Karabük'te açılmamış olması büyük haksızlıktır. Karabük Demir Çelik İşletmeleri, ne sonuç vereceği irdelenmeden, bir oldu bittiye getirilerek, benzeri olmayan bir yöntemle özelleştirilirken Karabük'e üniversite açılacağına ilişkin, zamanın yetkililerinin verdiği vaatler gerçekleşmemiş; bugünkü hazin tablo ile karşı karşıya kalınmış ve bir bakıma, Karabük halkı kaderine terk edilmiştir. Karabük'e üniversite sosyal ve kültürel etkinliklerin yanı sıra, ekonomik canlılık da sağlayarak, mevcut olumsuzluklara belirli ölçüde de olsa son verecektir. 3 Kasım seçimleri sonrası gerçekleşen yeni siyasi oluşum, bu gerçekleri göz ardı etmemeli, başta Karabük İktisadi Kalkınma Vakfı olmak üzere, Karabük'e üniversite kazandırılması yolunda yoğun çaba gösteren kişi ve kuruluşlar ile tüm sivil toplum örgütleri yalnız bırakılmamalıdır: -